

розвитку після, зокрема створення цілісного програмного документу про розбудову галузі. На стан справ у галузі авіації негативно впливає ситуація частоті зміни державного органу управління майном державних авіабудівних підприємств, що знижує дієвість державного контролю. При здійсненні інвестиційної діяльності авіапідприємствам необхідно пам'ятати про певні особливості серед яких необхідність залучення значних коштів, а також довгостроковий характер інвестиційних вкладень [4, с. 127].

Література

1. Кравченко М. В. Регулювання та розвиток конкуренції авіаперевізників світу та України / М. В. Кравченко // Економіка та держава. – 2011. – № 8. – С. 141-146.
2. Сліпченко А. Правові засади інтеграції України до загальноєвропейського повітряного простору / А. Сліпченко // Право України. – 2009. – № 1. – С. 102-107.
3. Лейш Н. В. Конкурентоспроможність авіаційної промисловості України на світовому ринку [Електронний ресурс] / Н. В. Лейш. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=26859>
4. Бондаренко Д. С. Аналіз інвестиційної привабливості авіаційної сфери України / Д. С. Бондаренко // Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід. – № 13. – С. 125-127.

УДК 341.96.347

Козирєва В. П., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЩОДО ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО НЕСПРОМОЖНІСТЬ

Правове розуміння транскордонної неспроможності розглядається у світовій практиці в якості двох правових категорій: як відносини, що виникають у зв'язку з неплатоспроможністю боржника, який знаходиться в національній правовій системі, проте його активи і кредитори в іншій, а також як правовий інститут, створений для регулювання таких відносин.

Як відомо неплатоспроможність є природною для розвитку економічних відносин, а з розвитком міжнародної економічної інтеграції правовідносини, пов'язані з банкрутством усе частіше виникають в межах декількох національних правових систем. З кожним роком зростає взаємозалежність української економіки з економікою інших країн. І, як показує практика кризові прояви світової економіки впливають на збільшення випадків міжнародних банкрутів.

Неспроможність як факт економічного життя однакова у всіх

правових системах, що регулюють ринкові відносини. За своєю суттю ця концепція означає одну і ту ж економічну дійсність – не здатність учасника ринкових відносин вижити в системі, заснованій на кредиті у найширшому його розумінні, не здатність боржника платити за свої борги і виконувати обов'язки у міру настання строків їх виконання.

У 2012 р. Європейська комісія внесла зміни до Регламенту ЄС № 1346/2000 про провадження у справах про неспроможність [1]. Нові правила суттєво змінили алгоритм регулювання справ про транскордонну неспроможність, тобто здійснили переорієнтацію процедур при вирішенні справ про транскордонну неспроможність. Пропонується відходити від процедури ліквідації з переходом до процедур санації боржника та сприяти попередженню неспроможності шляхом реструктуризації боржника на ранній стадії.

Підтримку отримали положення про розширення можливості застосування процедур санації, створення загальнодоступної системи електронних реєстрів, передбачення можливості для уникнення порушення чисельних проваджень у неспроможності та встановлення правил щодо регулювання неспроможності груп компаній.

Європейська комісія звернулася до держав-членів з Рекомендаціями від 12 березня 2014 р., а саме:

- сприяти реструктуризації бізнесу, який зазнає фінансових труднощів, на ранній стадії – перед початком формального провадження у неспроможності, щоб уникнути тривалих та дорогих процедур, зменшити випадки звернення до ліквідаційної процедури;

- реструктуризувати бізнес боржників без формального відкриття судового провадження;

- надавати бізнесу в скруті можливість просити про тимчасовий мораторій до 4 місяців (максимум до 12 місяців), щоб прийняти план реструктуризації перед тим, як кредитори запуснуть механізм примусового виконання проти боржника;

- сприяти процесу прийняття плану реструктуризації, аби збільшити шанси порятунку бізнесу;

- зменшити негативні наслідки банкрутства щодо майбутніх шансів почати бізнес - шляхом списання боргів максимум за 3 роки.

Практика показує, що чим раніше компанії, які опинилися у скрутному становищі, підлягають реструктуризації, тим вище шанси мати успіх у майбутньому [2, с. 119].

Український законодавець врахував положення Регламенту ЄС та в Законі України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» законодавець у ст. 5 дав поняття санації до порушення справи про банкрутство. Це система заходів щодо відновлення платоспроможності боржника, які може здійснювати засновник (учасник, акціонер) боржника, власник майна (орган, уповноважений управляти

майном) боржника, кредитор боржника, інші особи з метою запобігання банкрутству боржника шляхом вжиття організаційно-господарських, управлінських, інвестиційних, технічних, фінансово-економічних, правових заходів відповідно до законодавства до порушення провадження у справі про банкрутство. Проте механізми проведення таких заходів іноді викликають певні труднощі.

Наприклад, в Україні постановою Кабінету Міністрів від 01.04.2013 р. № 244 «Про затвердження Порядку відчуження у процедурі санації майна боржника шляхом заміщення активів» [3] в п. 12 визначено, що розмір статутного (складеного) капіталу новоутвореного господарського товариства визначається як різниця між вартістю майнових активів та вартістю боргів за вимогами конкурсних кредиторів. Вартістю майнових активів є визначена відповідно до п. 5 цього Порядку початкова вартість майна. Встановлено, що керуючий санацією забезпечує визначення початкової вартості майна боржника, що відчужується, відповідно до законодавства про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність. Водночас у процедурі заміщення активів майно боржника відчужується шляхом його передачі господарському товариству, що утворюється боржником (ч. 2 ст. 34 Закону). Таким чином, відчуження здійснюється безоплатно у зв'язку з одержанням боржником акцій (часток) новоутвореного господарського товариства. Отже, жодної «початкової» вартості майна боржника, що відчужується, тут бути не може, бо це майно не продаватиметься.

Так В. Радзивилук зазначила, що вдосконалення національного законодавства, у тому числі його ключової ланки – законодавства про банкрутство (неспроможність) та законодавства про запобігання банкрутству (неспроможності) зокрема, має проводитися не тільки з урахуванням національних особливостей та правових традицій, але й з урахуванням досвіду, накопиченого зарубіжними країнами [4, с. 25-26].

На нашу думку, зміни, які прийняті європейською спільнотою, так чи інакше матимуть вплив на національне законодавство. Це стосується критеріїв неспроможності, кола осіб, які можуть бути визнані безпідставними, процедур банкрутства, що застосовуються до боржника, особливостей банкрутства окремих категорій боржників, правил судового розгляду справ про банкрутство та багатьох інших сторін відносин неспроможності. Оскільки проблема виведення суб'єкта господарювання - неплатоспроможного боржника з кризового становища є досить актуальною, вищевказані заходи набувають особливої значимості як в Україні, так і в зарубіжних країнах.

Література

1. Регламент Ради (ЄС) Про провадження у справах про неспроможність від 29.05.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.snrc.gov.ua/nuclear>.

2. Стахєєва-Боговик О. Право ЄС у сфері транскордонної неспроможності / О. Стахєєва-Боговик // Судова апеляція. – № 2(35). – 2014. – С. 118-124.

3. Про затвердження Порядку відчуження у процедурі санації майна боржника шляхом заміщення активів: постанова Кабінету Міністрів України від 01.04.2013 № 244 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show>.

4. Радзивилук В. Проблемы сближения национальных законодательств на примере законодательства о банкротстве (несостоятельности) / В. Радзивилук // Хармонизація стечајног права и нови закон о стечајном поступку: зборник радова / [уредник Г. Станковић]. – Ниш: Правни факультет, 2006. – С. 25-31.

УДК 338.1.339.5

Козирєва В. П., к.ю.н., доцент,

Банах А. І., студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОКРЕМІ ПОЛОЖЕННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ УКРАЇНИ З ЄС, ПОВ'ЯЗАНИХ З ТОРГІВЛЕЮ ЕНЕРГОНОСІЯМИ

На сьогодні в Україні міжнародні питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями, регулюються низкою міжнародних договорів та угод, основними з яких є Договір до Енергетичної Хартії 1994 року, Договір про заснування Енергетичного Співтовариства 2005 року та Угода СОТ.

Реалізація визначених в угодах зобов'язань України здійснюється на підставі низки законів та інших нормативно-правових актів, головними серед яких є Митний кодекс України, Закони України «Про трубопровідний транспорт», «Про інвестиційну діяльність», «Про засади функціонування ринку природного газу» тощо.

Положення чинного законодавства України переважно відповідають міжнародним договорам України. Проте, деякі положення нормативно-правових актів потребують удосконалення з урахуванням вимог європейського законодавства. Крім того, розроблене законодавство не врегульовує всіх завдань, визначених в Угоді.

Угода містить зобов'язання України та ЄС щодо внутрішнього регулювання цін, заборони подвійного ціноутворення, митних зборів і платежів та кількісних обмежень, транзиту й транспортування, модернізації, розвитку та використання інфраструктури, несанкціонованого відбору енергетичних товарів тощо.

Положення Угоди передбачають можливість зобов'язань (як виключення із правил ринкової торгівлі енергоносіями) компаній, що є суб'єктами «загального економічного інтересу», постачати газ та електроенергію за регульованими цінами. При цьому дане зобов'язання